

dinbilimleri

Akademik Araştırma Dergisi

e-ISSN: 1303-9199

CİLT / VOLUME: 26 SAYI / ISSUE: 3
SAMSUN
EYLÜL / SEPTEMBER 2026

Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi
Journal of Academic Researches in Religious Sciences
e-ISSN: 1303-9199
Cilt / Volume: 26 Sayı / Issue: 3 (Eylül / September, 2026)

Bilimsel Yayın Koordinatörü / Scientific Publication Coordinator

Yavuz Ünal

Baş Editör / Editor in Chief

Ömer Yıldız

Yazı İşleri Müdürü / Managing Editor

Yavuz Ünal

Editörler / Editors

Hasan Atsız / Büşra Nur Duran / Bekir Özudođru

Alan Editörleri / Field Editors

Ahmet Ateşyürek / Ali İhsan Kılıç / Ayşe Uzun
Beyza Nur Çavuş / Halil İbrahim Doğramacı / İlhan Yıldız
Mehmet Emin Sarıkaya / Mehmet Köklüdağ / Muhammet Ali Asar
Muhammet Enes Vural / Selçuk Gezgin / Yaşar Emrah Koşdaş / Zübeyir Üçtaş

Dil Editörleri / Language Editors

Nurdan Genç (Türkçe)
Yasemin Yeşiltaş (Türkçe)
Merve Ar (İngilizce)
Mehmet Köklüdağ (Arapça)

Yayın Editörü / Production Editor

Zübeyir Üçtaş

Basın ve İndex Editörü / Media & Indexing Editor

Halil İbrahim Doğramacı

Yayın Kurulu / Editorial Board

Aid Smajić	University of Sarajevo
Ali Ayten	Marmara Üniversitesi
Ayşe Zişan Furat	İstanbul Üniversitesi
Bekir Özudođru	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Cengiz Batuk	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Feyza Betül Köse	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Harun Abacı	Pamukkale Üniversitesi
Michael E. Nielson	Georgia Southern University
Norhusairi Mat Hussin Husairi	Universiti Malaya
Soner Gündüzöz	Ankara Üniversitesi
Syabbul Bachri	UIN Maulana Malik Ibrahim Malang
Vejdi Bilgin	Uludağ Üniversitesi
Yavuz Ünal	Ondokuz Mayıs Üniversitesi

2010

2016

Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi (daad); yılda dört kez yayımlanan hakemli bilimsel süreli bir yayın organıdır. Dergide yayınlanan yazıların her türlü içerik sorumluluğu yazarlara aittir. Yazılar; yayıncı kuruluşun izni olmadan kısmen veya tamamen bir başka yerde yayınlanamaz. Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi, üç ayda bir <http://dergipark.gov.tr/daad> adresinde yayınlanır. Dergimiz Türkçe, İngilizce ve Arapça dillerinde yayın yapar.

Yayın Yeri ve Tarihi:

Samsun, 25 Eylül 2026

Tasarım & Mizanpaj/Journal Desing

db

İletişim Adresi/Mail address

e-mail: db@dinbilimleri.com **web:** <http://dergipark.gov.tr/daad>

e-ISSN: 1303-9199

İÇİNDEKİLER

MAKALELER / ARTICLES	
SOCIAL DISTANCE TOWARD SYRIAN REFUGEES AND RELIGIOSITY: THE MODERATING ROLES OF INTRINSIC RELIGIOUS MOTIVATION AND SOCIOECONOMIC STATUS Suriyeli Mültecilere Yönelik Sosyal Mesafe ve Dindarlık: İçsel Dinî Motivasyon ve Sosyoekonomik Düzeyin Düzenleyici Rollerini Metin GÜVEN	1439-1469
BİR MEVLEVÎ ŞEYHİNİN GENÇLİK YAZILARI: MİDHAT BAHÂRÎ VE RAVZA'SI The Juvenilia of a Mawlawi Sheikh: Midhat Bahari and His Work Titled Ravza Olca KOCATÜRK	1471-1502
ENGELSİZ DİN EĞİTİMİ TEKNOLOJİSİ: İŞİTME ENGELLİ BİREYLERE YÖNELİK MOBİL UYGULAMA GELİŞTİRME VE KULLANICI GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ Barrier-Free Religious Education Technology: Development of A Mobile App for People with Hearing Impairments and Evaluation of User Feedback Kevser AFACAN / Kamil ÇOŞTU	1503-1543
FIKİH ÂLİMLERİNE GÖRE CİHAD YERİNE SULH YAPILACAK DURUMLAR VE SULH KOŞULLARI According to Islamic Jurisprudence Scholars Situations and Conditions for Making Peace Instead of Jihād Abdurrahim BİLİK	1545-1571
TASLİB/TASALLUB AS THE MANIFESTATION OF VICTORY AND DEFEAT IN PRE-ISLAMIC AND EARLY ISLAMIC WARFARE İslâm Öncesi ve Erken İslâmî Dönem Savaşlarında Zafer ve Yenilginin Göstergesi Olarak Teslîb/Tesellüb Hacı Mehmet ALTUNTAŞ	1573-1598

رُبُّ EDATININ ANLAMINA DAİR TARTIŞMALAR: BATALYEVSÎ, İBN MÂLİK VE EBÛ HAYYÂN BAĞLAMINDA SİBEVEYHÎ'NİN OTORİTESİ VE DİLSEL İSTİDLÂL Discussions on the Meaning of the Particle “رُبُّ”: Sibawayhi's Authority and Linguistic Reasoning in the Context of Baṭalyawṣî, Ibn Mâlik and Abū Ḥayyân Abdulkadir KİŞMİR	1599-1628
YAHUDİ GELENEĞİNDE EDOM, ROMA VE HİRİSTİYANLIK İLİŞKİSİ The Relationship Between Edom, Rome and Christianity in Jewish Tradition Abdullah ALTUNCU	1629-1663
“EL-ESÂS FÎ'S-SÜNNE VE FİQHÎHÂ” ADLI ESERİ BAĞLAMINDA SAİD HAVVÂ'NIN SİYER YAZICILIĞI: TARİHSELLİK, KEMÂLÂT, KAPSAYICILIK VE TATBİKAT Sa'îd Hawwâ's Sira Writing in the Context of His Work al-Asâs fî al-Sunna wa Fiqhihâ Fahrettin HALİLOĞLU / Fatih Muhammed ÇAKMAK	1665-1698
SON DÖNEM OSMANLI HADİS USULÜ LİTERATÜRÜNDE BİRGİVÎ-KARSÎ GELENEĞİ: SEYDİŞEHRÎ'NİN USÛL-İ HADİS'İ VE METİNLERARASI BİR KAYNAK ANALİZİ The Birgivî-Karsî Tradition in Late Ottoman Literature on the Methodology of Hadith: Seydişehir's Usûl-i Hadîs and an Intertextual Source Analysis Receep KÖKLÜ	1699-1733
ARİSTOTELES'İN MANTIK METİNLERİNİN OTORİTELEŞTİRİLMESİ VE YORUMLANMASI PROBLEMİ: FÂRÂBÎ ÖRNEĞİ The Problem of the Canonization and Interpretation of Aristotle's Logical Texts: The Case of al-Farabi Hülya ALTUNYA SAYAN / Ayşe ACARER	1735-1762
HASAN DÂNİŞ BEY'İN SULTAN ABDÜLAZİZ VE SULTAN II. ABDÜLHAMİD'E YAZDIĞI KAŞİDELER The Odes Written by Hasan Dâniş Bey to Sultan Abdülaziz and Sultan Abdülhamid II Ramazan ÇELİK / Seydi KİRAZ	1763-1802
HAKÎM ET-TİRMİZÎ'NİN NEVÂDİRÜ'L-USÛL'ÜNDE İSTİÂZENİN TASAVVUFÎ VE ONTOLOJİK YORUMU The Sufi and Ontological Interpretation of Istiâdha in al-Nawâdir al-Uşûl of al-Ḥakīm al-Tirmidhî Kutbeddin AKYÜZ	1803-1835

İMAM HATİP LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN DİNÎ İNANÇ VE SOSYAL KAYGILARININ İNCELENMESİ An Examination of the Religious Beliefs and Social Anxieties of Imam Hatip High School Students Bilal KARTAL / Nurulhılal ERTEKİN	1837-1861
DEUS EX MACHINA'DAN DEUS IN MACHINA'YA: YAPAY ZEKÂ TABANLI İSA UYGULAMALARINDA DİNÎ TEMSİLİN DÖNÜŞÜMÜ From Deus ex Machina to Deus in Machina: The Transformation of Religious Representation in AI Jesus Applications Esra Nur ÇİFTÇİ / Muhammet YEŞİLYURT	1863-1893
ARAP-İSLAM DÜŞÜNCESİNDE ŞÜPHENİN SEMANTİK İNŞASINDA 'RAYB' KAVRAMININ ANLAM TEZAHÜRLERİ Semantic Manifestations of the Concept of 'Rayb' in the Semantic Construction of Doubt in Arab-Islamic Thought Hamza ELYASİNO	1895-1926
DİN VE TOPLUMSAL EYLEM İLİŞKİSİ: PARSONS'IN EYLEM KURAMI BAĞLA- MINDA ÜLGENER, MARDİN VE GÜNGÖR'ÜN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ The Relationship Between Religion and Social Action: A Comparative Analysis of Ülgener, Mardin and Güngör in the Context of Parsons' Action Theory Adem BÖLÜKBAŞI / Emrullah TÜRK	1927-1958
TOWARD A COGNITIVE READING OF QUR'ANIC PARABLES: NAZM THEORY AND LAKOFF AND JOHNSON'S CONCEPTUAL METAPHOR APPROACH IN DIALOGUE Kur'an Temsillerinin Bilişsel Yapısı: Nazım Teorisi ile Lakoff ve Johnson'ın Kavramsal Metafor Yaklaşımının Karşılaştırmalı Bir İncelemesi Ömer Faruk DEMİREŞİK / Ahmad ALALI	1959-1986
TEFSİR HÂŞİYELERİNDE KELÂMÎ TARTIŞMALAR: İLÂHİYYÂT VE NÜBÜVVET MESELELERİ BAĞLAMINDA İBN KEMAL PAŞA'NIN BEYZÂVÎ'YE TENKİTLERİ Theological Discussions in Tafsir Hâshiyas: Ibn Kemal Pasha's Critiques of al-Baydâwî in the Context of İlâhiyyât and Nubuwwa Issues Fatma EREN / Bilal GÖKKIR	1987-2016
MANEVÎ DANIŞMANLIKTA MESLEKİ BEKLENTİLER, SAHA GERÇEKLİKLERİ VE GELİŞTİRME ÖNERİLERİ Professional Expectations, Field Realities and Development Suggestions in Spiritual Counseling Fatma BAYNAL	2017-2052

TASAVVUFTA TEVHİD DÜŞÜNCESİNE DAİR TARİHSEL BİR ÇERÇEVE ÖNERİSİ: ERKEN DÖNEM SÜFÎ TECRÜBESİNE GİRİŞ A Proposal for a Historical Framework of the Idea of Tawhid in Sufism: An Introduction to Early Sufi Experience Gülsüm Rüveyda GÜL / Mehmet UYAR	2053-2084
HİCRÎ 7. ASIR KLASİĞİ: HÂBÜRÎ PERSPEKTİFİNDEN TECVİD İLMİNDEKİ İDGAMLARA FARKLI BİR BAKIŞ A 7th Century AH Classic: A Different Perspective on Idghams in the Science of Tajwid from the Lens of al-Haburi Ali ÇİFTÇİ / İdris YİÇİT	2085-2116
ERKEN DÖNEM TEVCÎHU'L-KIRAAT METODOLOJİSİ VE TARİHSEL ARKA PLANI Early Period Methodology of Tawjîh al-Qirâ'ât and Historical Background Mustafa SAĞLAM / Hatice ARSLAN	2117-2141
A SUFI APPROACH TO COMPASSIONATE PARENTING Merhametli Ebeveynliğe Tasavvufî Bir Yaklaşım Edibe BOYRAZ	2143-2173
GEÇ OSMANLI DÖNEMİNDE FİNANSAL YENİLİK ARAYIŞLARI: ALİ SUÂVÎ'NİN RİBÂ-FAİZ YAKLAŞIMI Financial Innovation Quests in the Late Ottoman Period: Ali Suâvî's Approach to Riba-Interest Abdullah Sıtkı İLHAN	2175-2206
TEFSİR LİTERATÜRÜNDE ACÂİB KAVRAMININ KUR'ÂN'A NİSPETİ VE İ'CÂZÜ'L-KUR'ÂN İLE İLİŞKİSİ The Attribution of the Concept of Ajâib to the Qur'ân in Tafsir Literature and Its Relationship with I'jâz al-Qur'ân Saliha TÜRCAN	2207-2236

EDİTÖRDEN

Kıymetli okurlarımız,

Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi olarak, 2026 yılının üçüncü sayısı olan Eylül sayımızla sizleri yeniden selamlamaktan büyük bir memnuniyet duyuyoruz.

Yoğun bir hazırlık sürecinin ardından oluşturduğumuz bu yeni sayımızda; mantıktan kelama, İslam hukukundan İslam tarihine kadar uzanan geniş bir ekseninde, yoğun emeklerle üretilmiş nitelikli araştırmaları akademi dünyasıyla buluşturuyoruz. Dergimizde yer alan her bir çalışmanın, günümüz dini, hukuki ve fikri tartışmalarına yeni boyutlar kazandıracağını düşünüyoruz.

Bu yayının mutfağında büyük bir özveriyle çalışan editörlerimize, yayın kurulumuza, alan editörlerimize, dil editörlerimize ve yayın editörümüze; fikir ve kalemleriyle literatüre katkı sunan değerli yazarlarımıza, çalışmaları titizlikle inceleyerek rehberlik eden hakem heyetimize teşekkürlerimizi sunarız. Dergimizin bu sayısının tüm araştırmacılar ve okurlar için faydalı bir kaynak olmasını dileriz.

İlim yolculuğunda yeni kapılar aralayacağımız, akademik birikimimize yeni halkalar ekleyeceğimiz gelecek sayılarımızda görüşmek üzere.

Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi

